

THEMIS

CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU

İsmail ERCAN

2019 yılında 7188 ve 7165 sayılı Yasalar ile yapılan
değişikliklere göre yenilenmiş bası

onikilevha
TMMOB HUKUKUÇU VE HUKUKİ YARDIMCI VEKİLLERİ BİRLİĞİ

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	VII
------------------	-----

BİRİNCİ BÖLÜM CEZA MUHALEMESİNİN ANA YAPISI

I. GENEL OLARAK.....	3
II. CEZA MUHALEMESİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI.....	3
III. CEZA MUHALEMESİ HUKUKUNUN UYGULAMA ALANI.....	4
A. Zaman Bakımından Uygulama Alanı.....	4
B. Yer Bakımından Uygulama Alanı.....	5
C. Kişi Bakımından Uygulama Alanı	6

İKİNCİ BÖLÜM CEZA MUHALEMESİNİN TEMEL İLKELERİ

I. DAVASIZ YARGILAMA OLMAZ İLKESİ.....	7
II. CEZA DAVASININ KAMUSALLIĞI İLKESİ.....	8
III. MADDİ GERÇEĞİN ARAŞTIRILMASI İLKESİ	9
IV. ŞÜPHE DEN SANIK YARARLANIR İLKESİ.....	9
V. DOĞRUDANLIK İLKESİ.....	11
VI. SÖZLÜLÜK – YAZILILIK İLKESİ.....	12
VII. ALENİLİK İLKESİ	12
VIII. KAMU DAVASININ MECBURİLİĞİ İLKESİ.....	13

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM CEZA MAHKEMELERİNİN YARGILAMA YETKİSİ

I. GENEL OLARAK.....	15
II. TÜRLERİ	15
A. Madde Bakımından Yetki	15
1. Genel Olarak.....	15
2. Yüksek Yetkili (= Görevli) Mahkeme	15
3. Özellikleri	16
4. Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi	16

5. Madde Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	19
6. Madde Bakımından Yetki Kurallarının İstisnaları	19
7. Madde Bakımından Yetkisizlik (= Görevsizlik) İddiası	21
B. Yer Bakımından Yetki	22
1. Genel Olarak	22
2. Özellikleri.....	22
3. Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi	23
4. Yer Bakımından Yetkisizlik İddiası.....	26
5. Yer Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	27
6. Yetkisiz Yargıç veya Mahkemece Yapılan İşlemler	27
7. Yer Bakımından Yetki Kurallarının İstisnaları	27
C. Kişi Bakımından Yetki.....	30
1. Anlam ve Kapsamı	30
2. Kişi Bakımından Özel Hükümlere Tabi Olanlar	30
3. Kişi Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	35
D. Görev (= İş Bölümü) Bakımından Yetki	35

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM CEZA MUHALEMESİNİN KONUSU

I. GENEL OLARAK	37
II. CEZA DAVASI	37
III. BAĞLANTILI UYUŞMAZLIKLAR.....	38
A. Genel Olarak	38
B. Türleri	38
1. Sübjektif – Objektif Bağlantı	38
2. Dar Anlamda – Geniş Anlamda Bağlantı.....	38
3. Tek Çeşit – Karışık Bağlantı	38
C. Sonuçları.....	39
1. Bağlantılı Uyuşmazlıkların Birleştirilmesi.....	39
2. Bekletici Sorun (= Mesele) Sayma	42
3. Nisbi Muhakeme Yapma.....	42

BEŞİNCİ BÖLÜM CEZA MUHALEMESİ KOŞULLARI (= ŞARTLARI)

I. GENEL OLARAK.....	45
II. TÜRLERİ	45
A. Dava Koşulları	45
1. İzin.....	45

2. İstem	46
3. Mütalaa	47
4. Seçim Dokunulmazlığının Bulunmaması	48
5. Şikâyet	48
6. Dava Süresi	55
7. Kesin Hüküm ve Derdest Dava Bulunmaması	55
8. Ön ödeme ve Uzlaştırmanın Gerçekleşmemesi	55
9. 10. Yeni Kanıt Bulunması	55
B. Yargılama Koşulları	55
1. Sanığın Hazır Bulunması	56
2. Sanığın Akıl Hastası Olmaması	59
3. Yasama Dokunulmazlığının Bulunmaması	60
4. Bekletici Sorunun Çözümü	60
III. CEZA MUHAKEMESİ KOŞULLARININ KARŞILAŞTIRILMASI	61
IV. MUHAKEME KOŞULLARININ SONUÇLARI	61
A. Soruşturma Evresi	61
B. Kovuşturma Evresi	62

ALTINCI BÖLÜM CEZA MUHAKEMESİ İŞLEMLERİ VE SÜRELER

I. CEZA MUHAKEMESİ İŞLEMLERİ	63
A. Genel Olarak	63
B. Türleri	64
1. Yargıç İşlemleri	64
2. Savcı İşlemleri	64
3. Savunma İşlemleri	65
C. Muhakeme İşlemlerindeki Hukuka Aykırılıklar	65
1. Genel Olarak	65
2. Hukuka Aykırılıkların Düzeltilmesi Yolları	66
II. CEZA MUHAKEMESİNDE SÜRELER	67
A. Sürelerin Türleri ve Hesaplanması	67
B. Eski Hale Getirme	68
C. Adli Tatil	69
D. Tebligat	69

BİRİNCİ BÖLÜM MUHAKEME MAKAMLARI

I. GENEL OLARAK	73
-----------------------	----

A.	İtham Sistemi	73
B.	Tahkik Sistemi	73
C.	İş Birliği Sistemi	74
II.	İDDİA MAKAMI (KAMUSAL VE BİREYSEL İDDİA)	74
A.	Genel Olarak	74
B.	Savcı	75
1.	Genel Olarak.....	75
2.	Savcının Hukuksal Durumu.....	77
C.	Katılan (= Müdahil)	82
1.	Genel Olarak	82
2.	Koşulları	82
3.	Usul.....	84
4.	Katılanın Hakları	84
5.	Katılmanın Davaya Etkisi	84
III.	SAVUNMA MAKAMI (BİREYSEL VE KAMUSAL SAVUNMA)	84
A.	Genel Olarak	84
B.	Bireysel Savunma	85
1.	Genel Olarak	85
2.	Sanık	85
C.	Kamusal (= Teknik) Savunma: Müdafî.....	89
1.	Genel Olarak.....	89
2.	Koşulları	90
3.	Müdafîlik Sistemleri.....	91
4.	Müdafî Seçimi ve Sayısı	93
5.	Müdafînin Yetkileri	93
6.	Müdafînin Ödevleri	96
7.	Müdafîlikten Yasaklanma	96
IV.	YARGILAMA MAKAMI (YARGIÇLIK VE MAHKEME)	98
A.	Yargıç.....	98
1.	Genel Olarak.....	98
2.	Yargıcın Bağımsızlığı ve Tarafsızlığı	98
3.	Yargıcın Yasaklılığı ve Reddi	99
4.	Zabıt Kâtibinin Reddi veya Çekinmesi.....	104
B.	Mahkeme.....	104
1.	Genel Olarak.....	104
2.	Genel Ceza Mahkemeleri	105
3.	Çocuk Mahkemeleri ve Çocuk Ağır Ceza Mahkemeleri.....	105
4.	Anayasa Mahkemesi	105

İKİNCİ BÖLÜM DİĞER ÖZNELER (= SÜJELER)

I.	KOLLUK (= ZABITA)	107
	A. Genel Olarak	107
	B. Görevleri	107
	1. Suçları Araştırma.....	107
	2. Bazı Muhakeme Tedbirlerine Başvurma	108
	3. Suçla İlgili İhbar ve Şikâyetleri Kabul Etme	108
	4. Sulh Yargıcı Tarafından Verilen Emirleri Yerine Getirme.....	108
II.	MAĞDUR VE ŞİKÂYETÇİ	108
	A. Genel Olarak	108
	B. Mağdur ile Şikâyetçinin Hakları.....	109
	C. Mağdur ile Şikâyetçinin Dinlenmesi.....	110

BİRİNCİ BÖLÜM İSPAT KAVRAMI VE ARAÇLARI

I.	GENEL OLARAK.....	115
II.	KANIT TÜRLERİ	116
	A. Beyan Kanıtları.....	117
	1. Şüpheli ve Sanık Beyanı	117
	2. Tanık Beyanı.....	118
	B. Belge Kanıtları	124
	1. Yazılı Belgeler	125
	2. Görüntü ve Ses Kayıtları.....	126
	C. Belirtiler	126

İKİNCİ BÖLÜM KANITLARA ULAŞMA VE ONLARI İNCELEME

I.	KANITLARIN TOPLANMASI	127
	A. Genel Olarak	127
	B. Zorla Getirme	127
	C. Gözlem Altına Alma.....	128
	D. Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alınması	129
	1. Şüpheli veya Sanık	129
	2. Diğer Kişiler.....	129
	E. Moleküler Genetik İnceleme.....	130
	F. Fizik Kimliğin Tespiti.....	131

G. Keşif	132
H. Yer Gösterme	132
I. Teşhis	133
J. Ölünün Kimliğini Belirleme ve Adli Muayene	133
K. Otopsi	134
L. Zehirlenme Şüphesi Üzerine Yapılacak İşlem.....	135
II. KANITLARIN ORTAYA KONULMASI VE TARTIŞILMASI.....	135
III. KANITLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	136
A. Genel Olarak	136
B. Bilirkişi Mütalaası.....	136
1. Genel Olarak.....	136
2. Bilirkişiyeye Başvurmanın Zorunlu Olduğu Durumlar	137
3. Bilirkişi Atama Kararı ve İncelemelerin Yürütülmesi.....	137
4. Bilirkişinin Tabi Olduğu Hukuksal Rejim	138
5. Bilirkişi Raporu.....	140
6. Uzman Mütalaası.....	140
7. Bilirkişinin Reddi.....	141

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM KANIT YASAKLARI

I. GENEL OLARAK.....	143
II. TÜRLERİ	144
A. Kanıt Elde Etme Yasakları	144
B. Kanıt Değerlendirme Yasakları	145
III. YASAK AĞACIN ZEHİRLİ MEYVESİ	147
IV. HUKUKA AYKIRI KANITLARIN DOSYADAN ÇIKARTILMASI	148
V. ÖZEL KİŞİLER TARAFINDAN ELDE EDİLEN KANITLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	149

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

I. ORTAK ÖZELLİKLERİ.....	153
II. ÖN KOŞULLARI.....	153

İKİNCİ BÖLÜM YAKALAMA, DURDURMA VE GÖZALTINA ALMA

I. GENEL OLARAK.....	157
----------------------	-----

II.	KOŞULLARI	157
	A. Herkesin Sahip Olduğu Yakalama Yetkisi	157
	B. Kolluğun Yakalama Yetkisi	158
III.	SONUÇLARI	160
IV.	GÖZALTINA ALMA.....	161
	A. Genel Olarak	161
	B. Gözaltı Süreleri.....	164
	C. Sonuçları	165
V.	DURDURMA VE KİMLİK SORMA.....	168
VI.	İDARİ GÖZETİM.....	169

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM TUTUKLAMA

I.	GENEL OLARAK.....	171
II.	KOŞULLARI	171
	A. Maddi Koşullar.....	172
	B. Biçimsel Koşullar	176
III.	TUTUKLAMA KARARI.....	178
IV.	TUTUKLULUK SÜRELERİ	179
V.	TUTUKLAMA KARARININ KALDIRILMASI İSTEMİ	181
VI.	TUTUKLULUĞUN İNCELENMESİ	183
VII.	TUTUKLAMA KARARININ KENDİLİĞİNDEN HÜKÜMSÜZ HALE GELMESİ	183
VIII.	ADLİ KONTROL	184
	A. Genel Olarak	184
	B. Koşulları	184
	C. Karar	184
	D. İçeriği	185

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM ARAMA

I.	GENEL OLARAK	187
II.	KOŞULLARI	188
III.	ARAMA KARARI VEYA EMRİ	194
IV.	ARAMADA HAZIR BULUNABİLECEKLER	194
V.	BİLGİSAYARLARDA, BİLGİSAYAR PROGRAMLARINDA VE KÜTÜKLERİNDE ARAMA.....	195
VI.	ARAMANIN YAPILMASI	196
VII.	ARAMANIN SONA ERMESİ.....	197

BEŞİNCİ BÖLÜM ELKOYMA VE ALIKOYMA

I. GENEL OLARAK	199
II. KOŞULLARI	199
III. ELKOYMA İŞLEMİ	201
IV. DEVLET SIRRI NİTELİĞİNDEKİ BELGELERİN İNCELENMESİ.....	201
V. ELKONULAN EŞYANIN GERİ VERİLMESİ.....	202
VI. ELKONULAN EŞYANIN MUHAFAZASI VEYA ELDEN ÇIKARILMASI.....	202
VII. ÖZEL ELKOYMA	202
A. Taşınmazlara, Hak ve Alacaklara Elkoyma	202
B. Postada Elkoyma	205
C. Avukat Bürolarında Elkoyma	206
D. Şirket Yönetimine Kayyım Atanması	206
1. Genel Olarak.....	206
2. Koşulları	206
3. Sonuçları	207
E. Bilgisayarlara, Bilgisayar Programlarına ve Kütüklerine Elkoyma	207
F. Basılmış Eserlere Elkoyma	208
G. Kaçakların Mal Varlığına Elkoyma	208
H. Alıkoyma.....	209

ALTINCI BÖLÜM İLETİŞİMİN DENETLENMESİ

I. GENEL OLARAK.....	211
II. KOŞULLARI	212
III. USUL VE SONUÇLARI	214
IV. TESADÜFEN ELDE EDİLEN KANITLAR.....	215
V. ÖNLEME AMAÇLI İLETİŞİMİN TESPİTİ	216
A. Kapsam	216
B. Yasal Düzenlemeler.....	216
C. Dinleme Merkezi ve Yetkili Yargıç.....	217

YEDİNCİ BÖLÜM DİĞER KORUMA TEDBİRLERİ

I. GİZLİ SORUŞTURMACI GÖREVLENDİRİLMESİ.....	219
A. Genel Olarak	219
B. Koşulları	219
C. Sonuçları	220

II.	TEKNİK ARAÇLARLA İZLEME	221
	A. Genel Olarak	221
	B. Koşulları.....	221
	C. Sonuçları	222
III.	TANIK KORUMA TEDBİRİ	223
	A. Genel Olarak	223
	B. Koşulları.....	224
	C. Tedbirin Süresi, Uygulanması ve Kaldırılması	225
IV.	İNTERNET YAYINLARINA ERİŞİMİN ENGELLENMESİ VE İÇERİĞİN YAYINDAN ÇIKARTILMASI TEDBİRİ.....	226
	A. Genel Olarak	226
	B. Koşulları	227
	C. Sonuçları.....	229
	D. Kişilik Hakkının İhlali Nedeniyle İçeriğin Yayından Çıkarılması ve İçeriğe Erişimin Engellenmesi.....	230
	E. Özel Yaşamın Gizliliği Nedeniyle İçeriğe Erişimin Engellenmesi.....	231
	F. Ulusal Güvenlik ve Kamu Düzeninin Korunması, Suç İşlenmesinin Önlenmesi Nedeniyle İçeriğe Erişimin Engellenmesi.....	231

SEKİZİNCİ BÖLÜM KORUMA TEDBİRLERİ NEDENİYLE TAZMİNAT

V.	GENEL OLARAK.....	233
VI.	KOŞULLARI	233
VII.	USUL	235
VIII.	TAZMİNATIN GERİ ALINMASI.....	236

BİRİNCİ BÖLÜM SORUŞTURMA EVRESİ

I.	GENEL OLARAK	239
II.	SORUŞTURMANIN BAŞLAMASI	240
	A. Suç Şüphesinin Öğrenilmesi	241
	1. İhbar (= Suç Duyurusu).....	241
	2. Şikâyet	241
	3. Doğrudan Öğrenme	242
	B. Suç Şüphesi Üzerine Yapılacak İşlemler	242
	C. Adli Görevlerin Yapılmasına Engel Olma.....	244
III.	SORUŞTURMANIN SONA ERMESİ	244
	A. Kovuşturmaya Yer Olmadığı (= Takipsizlik) Kararı	245

1. Genel Olarak.....	245
2. Kovuşturmaya Yer Olmadığına İlişkin Ek Karar (= Ek Takipsizlik Kararı).....	246
3. Sonuçları.....	247
4. Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararına İtiraz.....	248
B. Kamu Davasının Açılması için İddianame Düzenlenme Kararı.....	249
1. İddianame.....	249
2. Takdir Yetkisi.....	254
3. İddianamenin İadesi.....	254
4. Ek İddianame.....	261
C. Kamu Davasının Erteleme Kararı.....	262
1. Genel Olarak.....	262
2. Koşulları.....	262
3. Sonuçları.....	263
D. Madde Bakımından Yetkisizlik (= Görevsizlik) Kararı.....	264
E. İşleme Koymama veya İşlemden Kaldırma Kararı.....	264

İKİNCİ BÖLÜM KOVUŞTURMA EVRESİ

I. DURUŞMA HAZIRLIĞI.....	265
II. DURUŞMA.....	267
A. Duruşmada Hazır Bulunacaklar.....	267
1. Genel Olarak.....	267
2. Sanığın Duruşmada Hazır Bulunması Zorunluluğu.....	267
3. Duruşmada Çevirmen Bulundurulması Zorunluluğu.....	268
B. Duruşmanın Başlaması.....	268
C. Duruşma Tutanağı.....	272
D. Duruşmanın Açıklığı (= Aleniyeti).....	273
1. Genel Olarak.....	273
2. Duruşmanın Kapalı Yapılması Gereken Durumlar.....	273
E. Duruşmanın Düzen ve Disiplini.....	274
1. Genel Olarak.....	274
2. Duruşmada Suç İşlenmesi.....	274
F. Doğrudan Soru Yöneltilmesi.....	275
G. Ek Savunma Hakkı.....	275
III. SON KARAR.....	277
A. Genel Olarak.....	277
B. Hüküm.....	277
1. Genel Olarak.....	277

2. Türleri.....	278
C. Karar Verme (Hüküm Kurma) Usulü	282
D. Hükümün Açıklanması	283
E. Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması.....	285
1. Genel Olarak.....	285
2. Koşulları	285
3. Yargılama.....	292
4. Sonuçları.....	293
5. Yasa Yolu	295

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

I. GENEL OLARAK.....	299
II. YASA YOLLARINA BAŞVURMA HAKKI	299
A. Genel Olarak	299
B. Cumhuriyet Savcısının Başvurma Hakkı.....	300
C. Avukatın Başvurma Hakkı.....	300
D. Şüpheli ve Sanığın Başvurma Hakkı.....	300
E. Katılanın Başvurma Hakkı.....	301
F. Yasal Temsilcinin ve Eşin Başvurma Hakkı.....	301
III. YASA YOLLARINA BAŞVURU USULÜ.....	301
A. Süre.....	301
B. Başvuru Usulü.....	302
C. Başvurudan Vazgeçilmesi ve Etkisi	302
IV. YASA YOLLARINA BAŞVURMANIN SONUÇLARI.....	303
A. Kararın Kesinleşmesine ve İnfazına Engel Olma.....	303
B. Cezanın Ağırlaştırılması Yasağı.....	303

İKİNCİ BÖLÜM OLAĞAN YASA YOLLARI

I. İTİRAZ	305
A. Genel Olarak	305
B. İtiraza Konu Edilebilecek Kararlar	305
C. İtiraz Süresi	307
D. Usul	307
E. Etkisi	309
II. İSTİNAF.....	309
A. Genel Olarak	309
B. İstinafa Konu Edilebilecek Kararlar.....	309

C. İstinaf Nedeni	310
D. İstinaf Süresi.....	310
E. Usul	310
1. Genel Olarak.....	310
2. İstinaf İsteminin İncelenmesi	310
3. Dosyanın Bölge Adliye Mahkemesine Gönderilmesi.....	311
4. Ön İnceleme Aşaması.....	311
5. İnceleme ve Kovuşturma Aşaması	312
F. Etkisi	315
III. TEMYİZ.....	315
A. Genel Olarak	315
B. Temyize Konu Edilebilecek Kararlar	315
C. Temyiz Nedenleri.....	317
1. Mutlak Temyiz Nedenleri	318
2. Nispi Temyiz Nedenleri.....	319
D. Temyiz Süresi	319
E. Usul	319
1. Başvuru	319
2. Kabul Edilebilirlik İncelemesi.....	320
3. Dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nda İncelenmesi.....	320
4. Dosyanın İlgili Dairede İncelenmesi.....	320
5. Karar	321
F. Etkisi.....	325

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM OLAĞANÜSTÜ YASA YOLLARI

I. CUMHURİYET BAŞSAVCISININ İTİRAZI.....	327
A. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının İtirazı	327
B. Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcısının İtirazı.....	328
II. YASA YARARINA BOZMA	329
III. YARGILAMANIN YENİLENMESİ	332
A. Genel Olarak	332
B. Başvuru Nedenleri.....	332
1. Hükümlü Lehine Olan Nedenler	332
2. Sanık veya Hükümlünün Aleyhine Olan Nedenler	334
C. Yargılamanın Yenilenmesi Süresi.....	334
D. Usul	334
1. Başvuru	334
2. Kabul Edilebilirlik İncelemesi	335

3. İstemin Kabule Değer Görülmesi Üzerine Yapılacak İşlemler	335
4. Karar	335

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

I. GENEL OLARAK	339
II. ÖZEL DURUMLAR	340

BİRİNCİ BÖLÜM SUÇLAR HAKKINDA ÖZEL MUHAKEME USULLERİ

I. SERİ MUHAKEME USULÜ	345
A. Genel Olarak	345
B. Koşulları	345
C. Usul	346
II. BASİT YARGILAMA USULÜ	348
A. Genel Olarak	348
B. Koşulları	348
C. Usul	348
D. İtiraz	349

İKİNCİ BÖLÜM KİŞİLER HAKKINDA ÖZEL MUHAKEME USULLERİ

I. KAMU GÖREVLİLERİ HAKKINDA MUHAKEME	351
A. Genel Olarak	351
1. Kural	351
2. İstisnalar	351
B. İzin Vermeye Yetkili Merciler	354
C. İzin Usulü	355
1. Genel Olarak	355
2. Ön inceleme	356
3. Karar	357
4. İtiraz	357
5. Soruşturma İzni Kararının Kesinleşmesi	358
6. Madde ve Yer Bakımından Yetkili Mahkeme	358
II. ÇOCUKLAR HAKKINDA MUHAKEME	359

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM DİĞER MUHAKEME USULLERİ

I.	ÖZEL YETKİLİ MAHKEMELERDE MUHAKEME.....	361
II.	UZLAŞTIRMA MUHAKEMESİ	362
	A. Genel Olarak	362
	B. Koşulları	362
	C. Usul	364
	1. Dosyanın Uzlaştırma Bürosuna Gönderilmesi	364
	2. Uzlaştırmacı Görevlendirilmesi	365
	3. Uzlaştırma Teklifi.....	365
	4. Uzlaştırma Görüşmeleri	366
	D. Sonuçları.....	366
III.	MÜSADERE MUHAKEMESİ	367
	A. Genel Olarak	367
	B. Muhakeme Usulü.....	368
	C. Geri Alma (= İade) Davası	370
EK:	CEZA MUHAKEMESİ YASASI İLE GETİRİLEN YENİLİKLER	371
	KAYNAKÇA	375